

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt

Maročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani, Uredništvo in upravlništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici številka 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

Leto XIV.

Telefon št. 2552.

Ljubljana, v soboto, 5. decembra 1931.

Telefon št. 2552.

Štev. 140.

Trgovski potniki in naš novi obrtni zakon

V našem listu smo imeli že opetovano priliko govoriti o trgovskih potnikih in njih poslovanju. Neštokrat smo poudarjali, kako veliko škodo trpe naši trgovci s tem, da trgovski potniki raznih podjetij iz drugih okolišev in zlasti pa iz inozemstva, pobirajo naročila in direktno prodajo blago pri konsumentih. Ne glede na to, da so se za takim poslovanjem le prečesto skrivali razni nesolidni in celo goljufivi posli, smo vedno povdarjali potrebo, naj bi se trgovskim potnikom sploh prepovedalo vsako pobiranje naročil in prodajanje blaga direktno pri konsumentih.

To naše stališče ni žalibog našlo popolnega odmeva v našem novem obrtnem zakonu, ki stopi v veljavo 9. marca 1932, pač pa najdemo v njem določbe, ki kažejo razveseljiv napredek v tem pogledu in po katerih bo v bodoče tak način poslovanja trgovskih potnikov, če že ne popolnoma odpravljen, pa vsaj zelo otežkočen.

Novi obrtni zakon določa v svojem § 143., da ima vsak lastnik obrti pravico, da sme izven kraja stalnega poslovnega sedeža sam ali preko svojih trgovskih potnikov pobirati in iskati naročila pri trgovcih, fabrikantih in obrtnikih, ki z dotičnim blagom trgujejo v svojih podjetjih. Za opravljanje tega posla morajo imeti posebno legitimacijo, smejo nositi s seboj vzorce, ne pa blago za prodajo samo.

Lastniki podjetij morejo sami ali preko svojih trgovskih potnikov v stalnem poslovnem sedežu ali izven njega pobirati naročila za kolonijalno in špecerijsko blago, kemijske in mineralne proizvode, kakor tudi za manufakturno, konfeksijsko in galanterijsko blago samo pri podjetjih, ki sama trgujejo s tem blagom. Pri drugih smejo pobirati naročila za to blago le na njih izrecni poziv.

Tu naj omenimo, da je naš stari obrtni zakon zahteval, da mora biti poziv pismen, dočim novi o pismenem pozivu ne govori in mu očividno zadostuje vsak poziv.

Za vse drugo blago, ki ni zgoraj navedeno, smejo lastniki podjetij na sedežu svojega poslovanja sami ali preko svojih trgovskih potnikov pobirati naročila brez vsake omejitve, torej tudi pri podjetjih, ki ne trgujejo z dotičnim blagom in tudi brez poziva. Izven sedeža pa smejo pobirati naročila le pri podjetjih, ki z dotičnim blagom trgujejo oz. pri ostalih le na poziv. Pač pa sme minister trgovine in industrije po zaslišanju pristojne trgovske zbornice dovoliti za posamezna področja in poedino blago izjeme od teh določb.

Nadalje določa omenjeni paragraf, da ne smejo trgovski potniki sprejemati na potovanju strank v svojem stanovanju v svrhu sprejemanja naročil in razkazovanja vzorcev. Tudi ne smejo prirejati izložb blaga in vzorcev izven lokala njih poslovanja. Od te določbe sme dovoliti izjemo obča upravna oblast, toda le za svoje področje in le domačim producentom za njih produkte. Ti pa ne smejo na taki razstavi svojih produktov prodajati. Pač pa je dovoljeno imeti izložbo tudi izven svojega lokala.

Kar se inozemskih potnikov tiče, določa zakon, da morajo prilagoditi svoje delovanje določbam trgovinske

pogodbe z domačo državo. Ne smejo pa ti potniki iskati naročil za dela, katera bi njih podjetja izvrševala v državi.

V vseh teh primerih govori torej zakon le o načinu pobiranja naročil za blago, ne pa za direktno prodajo blaga samega. Ta je vedno prepovedana izven poslovnega lokala. Edino izjemo pozna zakon v § 146., ko govori, da smejo proizvajalci ur, zlatnine in srebrnine ter platine, trgovci na veliko s temi predmeti in trgovci z dragocenim kamenjem prodajati te predmete tudi izven svojega poslovnega lokala in kraja, če je za te predmete onemogočena prodaja po vzorcih, toda tudi v tem primeru smejo nositi s seboj te predmete in jih prodajati le za prodajo takih predmetov pooblaščenim trgovcem.

Vse te določbe se vsaj v splošnem krijejo s sedaj pri nas veljajočimi predpisi, z izjemo določb, ki govore o prirejanju razstav. Nova pa je določba § 145. novega obrtnega zakona, ki se glasi:

Posli trgovskih potnikov, ki so sklenjeni z osebami, pri katerih ni dovoljeno v smislu tega zakona pobirati naročil, so nični.

Tako določbo smo vedno pogrešali, baš v tem se kaže uspeh, ki so ga dosegli trgovci v pogledu poslovanja trgovskih potnikov.

Od 9. marca 1932 dalje, ko stopi novi obrtni zakon v veljavo, bodo torej vsi posli, ki bi jih sklenili trgovski potniki s tem, da bi pobirali naročila za blago, za katero sploh ni dovoljeno pobirati naročila, ali pa da bi jih pobirali pri neupravičenih osebah, nični, kar znači, da bo vsakdo lahko, ki bi bil tožen s strani trgovskega potnika oz. njegove firme na izpolnitev obvez iz takega posla, prigovarjal ničnost, ali z drugimi besedami rečeno, da bodo obveze iz takih poslov sploh netožljive. Ni dvoma, da bo ta določba marsikaterega trgovskega potnika preplašila, da bi pobiral naročila preko v zakonu danih mej. Pri tem pogrešamo samo še določbe, da so taki posli tudi prepovedani, da bi takega potnika torej zadela vrhu vsega še kazen, s čimer bi bila dana trgovcem popolna zaščita.

Povdarimo pa naj ponovno, da tudi sedanja določba kaže velik napredek od dosedanjih. Nujno potrebno pa bi bilo, da se z vsemi temi določbami seznanijo ne samo vsak trgovec, ampak tudi vsak konsument, ker le na ta način si bo prihranil marsikatero škodo in trud, katerega si bo sicer nakopal.

Naš novi obrtni red pozna v § 148. še neko drugo vrsto trgovskih potnikov, to so oni, ki niso uslužbenci trgovca, ampak samostojni trgovci, ki opravljajo posle na svoje ime — in tuj račun, zakon jih imenuje trgovske agente.

Ti smejo trgovati le v stroki, za katero so se prijavili, ne smejo imeti svojih skladišč in zalog blaga, v ostalem pa veljajo zanje določila, kakor smo jih podali za trgovske potnike. Njih poslovanje je še toliko bolj omejeno, da ne smejo nositi s seboj nikakega blaga za prodajo, in niti za svoj račun prodajati blaga ali vzorcev. Praktično jih bo najlažje razlikovati po tem, da ne bodo imeli legitimacije kot trgovski potniki, ampak

le obrtno dovoljenje. V resnici pa je razlika med obema v praksi precej težavna; primerjamo jih lahko s trgovskimi posredniki, ki posredujejo sklepanje trgovskih poslov z grosisti gotove stroke na eni strani in z detajlisti na drugi strani. Trgovske agente predvideva že naš trgovski zakon, v življenju pa naletimo na nje le zelo redko.

VAŽNO TOLMAČENJE ZAKONA O RAZPRODAJAH

Pri nas je bilo doslej udomačeno, da so se v reklamne svrhe šestokrat uporabljali razglasi, kakor »inventurna odprodaja«, »radi selitve prodajamo vso zalogo« itd. Take in slične razglase smo videli vsepovsod in jih je obrtnopravna praksa doslej tudi tolerirala. Ministrstvo trgovine in industrije pa je pravkar izdalo odlok, ki take napise brezpogojno prepoveduje. Odlok g. ministra trgovine in industrije glasi:

»Ker se je opazilo, da vlada v praksi pri uporabi določil § 12 zakona o razprodajah neenako postopanje in da dovoljujejo nekatera oblastva, da se predpisi prvega odstavka tega paragrafa izigravajo z razglasanjem inventurne, priložnostne, sezonske prodaje in temu slično, smatram za potrebno, da opozorim podrejene oblasti, da prepoveduje odstavek 1 §-a 12 omenjenega zakona vsako reklamo, s katero bi se moglo ustvariti v javnosti prepričanje, da se vrši razprodaja tudi tedaj, kadar v tej reklami ni vsebovana beseda »razprodaja«. Da taka reklama, kakor je oglašanje inventurne, sezonske ali okazijske prodaje, kakor tudi vsake druge prodaje, v kateri se navaja kak razlog za prodajo večjih partij blaga po navodno izjemno nizkih cenah, ne samo more, ampak tudi gre za tem, da v javnosti ustvari prepričanje, da se vrši razprodaja, je v toliko bolj jasno, ker je po § 1 zakona smatrati za razprodajo vsak postopek, da se izjemoma hitro razproda na drobno blago ali druge stvari, katere so v zvezi z izvrševanjem kake obrti.

Z ozirom na to odločam, da morajo v zgoraj navedenih primerih pristojne oblasti postopati po §§ 12 in 14 zakona o razprodajah. To se pa ne nanaša na primer, ko se oglašajo samo znižanje cen brez navedbe kakerega razloga, ki mora v javnosti ustvariti prepričanje, da se vrši razprodaja.«

NEMŠKO GOSPODARSTVO ZA ZBLIŽANJE

Nemško industrijsko in trgovsko zborovanje povdarja, da se je treba držati dosedanje črte nemške trgovske politike in se je treba držati načela največje ugodnosti. Zborovanje pozdravlja uvedbo nemško-francoskih gospodarskih pogajanj. »Dejstvo je, da so s čisto gospodarskih vidikov dopolnjevanja v prodaji in nakupu njihovih poljedelskih in industrijskih produktov zlasti dežele Srednje Evrope navezane druga na drugo. Opazovanje medsebojnih gospodarskih razmer kaže, da mora tako gospodarsko zblížanje v srednjeevropskem prostoru vsebovati tudi Nemčijo, če hoče biti koristno za Srednjo Evropo in za Evropo sploh. S pogodbam naj bi se zagotovilo, da se trgovskopolitični napredek v resnici pospešuje in da pride splošni vpliv v dobro tudi izven tega kroga stoječim deželam.«

Zanimiva razsodba Upravnega sodišča glede pridobnine in davka na poslovni promet

Davčne oblasti ne smejo postopati samovoljno ali na podlagi samovoljne ocene dohodkov

Upravno sodišče v Celju je ad F. 149/31 na tožbo dr. I. B. & St. L. zoper odločbo reklamacijskega odbora pri dravski finančni direkciji v Ljubljani z dne 5. maja 1931., številka 68.247/30, glede pridobnine in davka za poslovni promet za leto 1930, brez javnega naroka, v smislu člena 28, odstavek 1. zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih, v nejavni seji razsodilo tako-le:

Tožbi se ugodi in izpodbijani upravni akt razveljavi radi nedostatnega postopanja.

Razlogi

Upravno sodišče je o tožbi naslednje razmotrivalo:

V predležem slučaju je toženo oblastvo ocenilo čisti dohodek tožeče stranke v smislu čl. 57 zakona o neposrednih davkih po svojem svobodnem prepričanju, pri čemur pa iz zakona nedvomno izhaja, da so besede svobodno prepričanje istovetne z besedami svobodni predvarek. Ravno tako je ocenilo promet po svojem svobodnem predvarku po čl. 10, odstavek 11 zakona o davku na poslovni promet.

V stvareh, v katerih in v kolikor so upravna oblastva upravičena odločati po svobodnem predvarku, pa tožba na upravno sodišče v smislu čl. 19, točka 3 zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih ni dopustna in jo mora sodišče z odlokom po čl. 24, točka 1 zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih zavrniti.

Pač pa je tožba tudi v teh stvareh dopustna, v kolikor upravno oblastvo v svojem aktu pri ugotavljanju konkretnih podatkov, na podlagi katerih se po svobodnem predvarku odloča, ni pravilno uporabilo zakona ali zakonite uredbe in v kolikor se v postopku, ki se je vršil, niso vpoštevali predpisi postopka, kajti svobodni predvarek v smislu zakona je samo svoboda oblastva, da na podlagi zakonitega in brez bistvene nedostatnosti ugotovljenega stanja stvari izbere izmed raznih možnosti primerno rešitev.

Tožitelj mora torej v teh stvareh v svoji tožbi uveljavljati, da toženo oblastvo sploh ni bilo upravičeno postopati po čl. 57 zakona o neposrednih davkih, ohranilo po čl. 10, odstavek 11 zakona o davku na poslovni promet, ali da se je sicer zgodila kakšna nezakonitost ali da je postopanje toženega oblastva bistveno nedostatno.

Tožitelja uveljavljata v svoji tožbi bistveno nedostatnost v tem, da se sploh niso ugotovile nobene konkretne činjenice, zlasti da se niso ugotovile činjenice, ki jih navajata.

Iz določil čl. 57, 108, 111 in 120 zakona o neposrednih davkih jasno izhaja, da more davčni, oziroma reklamacijski odbor izvršiti svojo oceno le na podlagi konkretnih činjenic, lokalnih in splošnih prilik, pri čemur mora pa seveda označiti, katere lokalne in splošne prilike je vzel za podlago svoje ocene.

Pa tudi pri oceni prometa je treba postopati analogno tem določilom, ker zakon o davku na poslovni promet v tem oziru nima zadosti odredb. Sicer je pa itak v bistvu svobodnega predvaraka, da se vrši zakonito le, če je bila preje ugotovljena konkretna podlaga za tako odločbo. Sedaj je pa tudi v § 6 in 7 zakona o skupnem davku na poslov-

ni promet od 12. julija 1930 določeno, da se morajo odredbe zakona o neposrednih davkih analogno uporabljati tudi v postopku po zakonu o davku na poslovni promet.

Treba pa je rešiti vprašanje, v koliko je upravno sodišče upravičeno presoati, ali so taki podatki ugotovljeni ali ne. V tem oziru se mora pač reči, da načelno upravno sodišče gotovo ni upravičeno presoati, če so taki podatki zadostno ugotovljeni ali ne. Kajti če bi bila upravni sodišču taka pravica dana, potem bi lahko z zahtevanjem vedno obširnejših takih podatkov doseglo, da bi se podlaga, na kateri sme upravno oblastvo svoj svobodni prevdarek vršiti, tako utesnila, da bi sploh ne bilo več govora o svobodnem prevdaru upravnega oblastva, kateri mu je po zakonu v teh stvareh gotovo priznan.

Na drugi strani bi pa seveda mogla nastati nevarnost, da bi upravno oblastvo ugotovilo samo nekaj za oceno brezpomembnih podatkov, kar bi pomenilo, da vrši upravno oblastvo svoj svobodni prevdarek brez vsake kontrole upravnega sodišča. Toda tak svobodni prevdarek bi se ne vršil v smislu zakona. Zato se mora pač reči, da sme

upravno sodišče presoati vsaj to, ali so podatki za oceno vsaj toliko ugotovljeni, da je na njihovi podlagi sploh mogoče izvršiti zaključek o čistem dohodku davčnega zavezanca.

Nadalje pravi upravno sodišče v svojih razlogih:

Ako bo hotelo toženo oblastvo vztrajati pri zvišbi prometa in čistega dohodka, bo moralo zbrati še druge podatke, pri čemer se pa pripominja, da zgolj sklicevanje na uradne podatke in mnenje izvedencev, ki pa niso razvidni iz upravnega spisa, v smislu že navedenih določil zakona o neposrednih davkih ne zadošča.

Pač se mora pripomniti, da ima davčno oblastvo v takih slučajih, kjer ni mogoče zbrati zadosti konkretnih podatkov za oceno, na razpolago določilo § 120. zadnji odstavek zakona o neposrednih davkih, ki se glasi: »Če davčnemu odboru ni moči ugotoviti materialne resnice, ugotovi v takih primerih dohodek v razmerju proti drugim davčnim zavezancem.«

Upravno sodišče je torej moralo tožbi ugoditi in izpodbijani upravni akt razveljaviti radi nedostatnega postopanja

Vprašanje elektrifikacije države

V naši državi so v pogledu gospodarstva še številni problemi, katere bi bilo treba nujno rešiti. Eden izmed teh zelo važnih problemov je tudi vprašanje elektrifikacije naše države.

Kar se tega tiče — piše »Jugosl. industrijalac« — smo mi še daleko zaostali za drugimi državami. Narava nam je dala ogromne množine vodnih sil, tako da se nahajamo v tabeli držav na sedmem mestu, če pa pri tem upoštevamo še fosilna bogastva, tedaj pa zavzemamo četrto ali peto mesto. Zalibog pa je tega naravnega bogastva zelo malo izkoriščenega, kajti v tabeli izkoriščenih vodnih sil zavzemamo komaj petnajsto mesto.

Iz katerih razlogov smo mi v tem pogledu tako zaostali?

Gotovo moramo tu v prvi vrsti omeniti pomanjkanje kapitala. To vprašanje je sploh tragedija vsega našega gospodarstva. Poleg tega, da občutno trpimo na pomanjkanju domačega kapitala, moramo ugotoviti, da je pri naši elektrifikaciji zavzemal do sedaj prvo mesto tuji kapital. To pa predvsem iz razloga, ker še sedaj ni rešeno vprašanje, ali naj se prepusti elektrifikacijo privatni inicijativi ali naj vzame stvar v roko država. Tuj kapital se je pri tem bal, da bo zmagalo zadnje stališče in zato je silil k nam ter gradil električne objekte le lokalnega karakterja in z veliko supergarancijo.

Z veseljem pa moramo ugotoviti, da se javlja vedno večji interes za elektrifikacijo, in to s sodelovanjem švedskega, švicarskega in ameriškega kapitala poleg našega, ki zavzema vedno večji del. Naj na kratko podamo še stanje elektrifikacije po posameznih pokrajinah v naši državi.

Tu zavzema prvo mesto Slovenija, ki izkorišča približno 9-1% vseh vodnih

sil, na drugem mestu stoji Dalmacija in na zadnjem Srbija, kjer ni izkoriščen niti en odstotek; povprečno znaša v naši državi izkoriščenost % 1-8.

Vsega skupaj imamo v naši državi okroglo 600 električnih central in hidroelektričnih in kaloričnih s skupno okroglo 500.000 HP. Letno proizvajajo te centrale približno 84 milijonov kw ur, tako da odpade na vsakega prebivalca kakih 6 kw ur. V tem pogledu si z Rusijo delimo zadnje mesto. V Nemčiji odpade n. pr. na enega prebivalca 90 kw ur, so pa nekatere pokrajine, kjer odpade na glavo do 300 kw ur. Od celokupne proizvodnje potroši 40% električne energije naša industrija.

Ker se namerava v kratkem izdati zakon o elektrifikaciji, zato je dobro, če prej premislimo vsa vprašanja, ki prihajajo tu v poštev.

Vprašanje privatne inicijative ali državne, je vsekakor eno osnovnih vprašanj, ki jih moramo rešiti. So argumenti, ki govore i za eno i za drugo, gotovo pa je, da govori več argumentov za privatno inicijativo. Ne sicer, da bi imelo monopol kako privatno podjetje, ampak da se omogoči svobodno izkoriščanje vsem večjim podjetjem. Manjše število podjetij z večjim kapitalom in širokim načrtom gre v korist celi državi in vprašanju elektrifikacije.

RO-LEX

knjigovodstvo

VSAK DAN BILANCA

„KARTOTEKA“ d. z. o. z.

Ljubljana, Šelenburgova 6/I

Telefon štev. 33-38

Skupni davek na poslovni promet in način plačevanja v letu 1932.

Davčna uprava Ljubljana mesto razglasa:

V smislu § 6 zakona o skupnem davku na poslovni promet z dne 12. julija 1930 in člena 18 tozadevne uredbe z dne 14. marca 1931 se obvezanci skupnega davka na poslovni promet, ki so dolžni ta davek plačevati mesečno, pozivljajo, da v teku meseca decembra 1931 tej davčni upravi prijavijo, ali želijo v letu 1932 plačevati skupni davek na poslovni promet mesečno po vplačanih v gotovini in menicah, ali pa po napravljanih računih (fakturah).

V primeru plačevanja z vplačilom v gotovini in menicah, se mora izvršiti plačilo davka najpozneje čez 20 dni, v primeru plačevanja davka po fakturah pa najpozneje čez 50 dni po preteku vsakega meseca.

Izbrani način plačevanja se tekom leta ne more menjati. Pri tem se davčni zavezanci opozarjajo, da se bo smatralo za obveznega način plačevanja v prejšnjem letu (1931), če v gornjem roku ne prijavijo davčni upravi izbrani način plačevanja.

PADEC V CENI TURŠKEGA TOBAKA

Iz Carigrada poročajo: Letos je cena tobaka v Turčiji za 40 do 50 odstotkov nižja kot je bila lani, čeprav je bil letošnji pridelek manjši kot lanski. Padec cen je povzročil v prvi vrsti po trustu ameriških tobaknih trgovcev, ki so si doslej pri nakupu konkurirali, sedaj pa cene diktirajo. Tudi nemške ponudbe so mnogo nižje, in prav tako ponuja Holandija samo šest goldinarjev za 1 oko, dočim je plačevala lani 9 goldinarjev, 1 turška oka = 1 kg.

Delovni čas za podeželske trgovine

Sreski gremij trgovcev v Celju dobi v zadnjem času s strani svojih članov pritožbe o neenakem postopanju varstvenih organov pri izvajanju naredb o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratovalnic v Dravski dolini, katero je izdal ban z odlokom z dne 16. maja 1930. Službeni list kraljevske banske uprave 11. kos.

Da preprečimo eventualna nesporazumljenja pojasnjujemo, da je pri urejanju obratovalnega časa za podeželske trgovine merodajen člen 2. gori citirane naredbe, ki določa sledeče: Trgovine z mešanim blagom, specerijskim in kolonialnim blagom, delikatesne trgovine, kramarske obratovalnice in branjarije smejo biti ob delavnikih odprte v krajih področja bivše mariborske oblasti celoletno od 7. do 12. ure in od 14. do 19. ure. Ob nedeljah pa od 8. do 10. ure predpoldne. Določila prvega člena citirane naredbe točk 14, 15 in 22 ne pridejo za gornje obratovalnice v poštev, ker citirani člen izrecno navede, da smejo biti trgovine odprte po slednjem predpisu le za trgovinske obratovalnice, za katere ni v ostalih členih naredb drugačne določbe.

Ker imamo na deželi pretežni del trgovinskih obratovalnic, ki jih našteva člen drugi citirane naredbe, velja za nje predpis iz tega člena. — Načelstvo.

Veletrgovina

A. Šarabon v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

več vrst žganja, moker deželne pridelke — kakor tudi raznovrstno rudninsko vodo

Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave z električnim obratom

Telefon 26-66

JAVNA PRODAJA

Prodajalo se bo v ponedeljek 7. decembra t. l. od 8. do 12. in od 2. do 6. ure v konkurzno maso — Karl Thiel — spadajoče blago v Mariboru, Meljska cesta 28 (v kleti) — in sicer:

2 mlina za mljenje dišav in sladkorja z električnim pogonom; 160.000 vrečic za pakovanje; 700 praznih kartonov; 30 kg Reiffina za peko; 10 vreč zamaškov, več sto snopičev zobobrevcev; 2 decimálni tehtnici z uteži in ena z prečko. Razno orodje in posodje in 1 ročni voziček.

Klepalknik za ostrenje kos Izum domačega obrtnika

Obrtnik je izumil klepalknik za ostrenje kos, srpov itd. Aparat je važnega pomena za poljedelsko gospodarstvo. Patent je izumitelju že zasiguran. Priprava je zelo enostavna. Za izvrševanje se bo rabilo železa in s pomočjo le malega števila delavskih moči se mora stvar razpečavati med naše agrarne interese.

Izumitelj se pa ne misli pečati z izdelovanjem klepalknikov sam, temveč želi svoj patent prodati. Interesenti se naj obrnejo na Obrtno društvo v Laškem.

že v 24 urah

barva, plešira in kemično snabi oblike klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovrtnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH.

Po svetu

Pridelek olivnega olja v Jugoslaviji se ceni letos od 580 na 620 vagonov. Zankrat se plačuje 10 do 12 Din za 1 kg. Največji in najboljši pridelek je dal okraj Makarska; sicer je pridelek srednji. Crnogorska obala je dala 100 vagonov, dubrovniška 100, severodalmatinska 70 itd.

Obtok bankovcev v Avstriji je v znesku 1004 milijonov šilingov krit z 28-77 odstotki (teden prej 28-51%).

Južna Afrika hoče vpeljati novo novčanico, ki bo imela ime »rand«. Sedanja novčanica Južnoafriške zveze je funt.

Indeks na Dunajski borzi je po zopetni otvoritvi prometa kazal v avstrijskih, jugoslovanskih in čsl. vrednotah zboljšanje tečaja.

Sladkorno produkcijo Jugoslavije v kampanji 1931-32 navajajo z 8356 vagoni proti 10.209 vagonom v kampanji 1930-31, kar je 16-8% manj.

Tudi Danska je prepovedala uvoz nekaterih vrst blaga, posebno onih luksuznega značaja.

Nova angleška carina na elenjavo in sadje ne sme preseči 100 odstotkov vrednosti. Gre v prvi vrsti za sveže blago.

Cene železa so po poročilih iz Bruslja v znamenju nadaljnjega padanja.

Sladkorne tovarne v Estonski ne bodo gradili, kar je zadovoljilo zlasti Češkoslovaško, ki v prvi vrsti zalaga Estonsko s sladkorjem.

Jugoslovanski les ima v Južni Afriki možnost prodaje; zlasti se opozarja na nehek les za izdelovanje zabojev in na jamski les.

Poljsko-jugoslov. gospodarski odsek je imel 29. nov. v Beogradu ustanovni občni zbor. Služil bo pospeševanju gospodarskih stikov med obeh državama.

Obtok bankovcev v Češkoslovaški je v znesku 6386 milijonov Kč krit s 35-9 odstotki (lani ob tem času 49-3%).

Eksportne premije za izdelano bombažovo blago v Poljski je vlada ukinila. Zveza eksporterjev v Lodžu je vložila prošnjo za preklic ukinitvenja.

Jeklena industrija v USA je zaposlena v zadnjih tednih povprečno le še s 30 odstotki kapacitete.

Devizne tečaje v Italiji držijo oblasti na umetni višini. Na Milanski borzi notirata uradno le še funt in dolar.

Zguba čsl. eksporta, nastala vsled novih angleških carin, se na uradnih mestih ceni na 350 do 360 milijonov Kč na leto.

Zgube ameriškega farmerskega urada pri nakupih bombaža in pšenice navaja farmerski urad v Washingtonu s 123 milijoni dolarjev (bombaž 72, pšenica 51 milijonov).

Kontingent grškega vina za Češkoslovaško, doslej 35.000 hl, bo znašal odslej po izjavah čsl. trgovskega ministra najbrž 60.000 do 80.000 hektolitrov.

Belgijske železnice hočejo najeti posojilo v znesku 800 milijonov frankov.

Nemška Državna železnica bo izdala za nova naročila 250 milijonov mark, s čimer bo 250.000 delavcev zaposlenih za šest mesecev.

Pri Courtaulds in pri British Celanese (podjetji umetne svile v Angliji) se javlja ugodno poživljenje trga in se jemljejo v delo novi delavci.

Efektne kreditne bank USA so se od 1. 1929. do letošnjega novembra znižali od 9180 na 5000 milijonov dolarjev ali za 36 odstotkov.

Zlate zaloge angleške banke v znesku 120-71 milijonov funtov krijejo z dobro tretjino obtok bankovcev, ki znaša po zadnjem izkazu angleške banke 354-4 mil funtov.

Nemški eksport v Rusijo se je v toliko popravil, da se je pomaknila Nemčija z enaštega mesta v vrsti držav, ki so lani eksportirale v Rusijo, letos na četrto mesto (za Vel. Britanijo, Holandijo in Francijo).

Sanacija ogrskega gospodarstva

Dr. Teleszky, ki ga imenujejo finančnega diktatorja Ogrske, piše o sanaciji ogrskega gospodarstva stvari, ki veljajo mutatis mutandis tudi za vsako drugo državo. Pravi:

Večkrat zastopano naziranje, da mora zasebna gospodarska sanacija iti pred državno-finančno sanacijo, se zdi marsikomu prijetno, a ne gre stvari do dna. Predvsem ne odgovarja to naziranje na vprašanje, kako naj se med tem krije deficit v državnem gospodarstvu. Na inozemsko posojilo v svrhu izenačenja deficita se pri sedanjem položaju svetovnega denarnega trga ne more misliti. Saj je vendar vpostavitve državnofinančnega ravnovesja predpogoj za dovolitev inozemskega posojila. Kdor je za to, da se odredbe za vpostavitve ravnovesja v državnem gospodarstvu ne uporabijo takoj, ta dela za inflacijo, ki bi morala po izkustvih preteklosti dovesti do popolnega uničenja domačega kapitala in do uničenja inozemskega zaupanja. Nekateri trdijo, da je škoda nalagati prebivalstvu tako velika bremena, ker se ravnovesje v državnem gospodarstvu pri sedanjem gospodarskem položaju itak ne da zagotoviti; drugi zopet navajajo druge vzroke proti novim odredbam. Iz vsega sledi, da javnost o stanju državnih financ ni zadosti orientirana.

Prejšnja vlada je zapustila državno gospodarstvo svoji naslednici zares v nemogočem položaju. To nam pravi, da morajo pomožne odredbe globoko poseči in da so bile neobhodno potrebne. Do tega prepričanja mora priti vsakdo, in tedaj se bodo naložena bremena prenašala brez mrmljanja. Javno mnenje pa mora biti tudi prepričano, da žrtve niso zastoj, ker jamčijo vpostavitve ravnovesja v državnem gospodarstvu.

Dr. Teleszky navaja nato številke finančnega leta 1930/31 in pride do zaključka, da znašajo vse tekoče obveznosti 420 do 450 milijonov pengö. To pomeni zelo težak položaj za vlado, a zagotavljanje ravnovesja v državnem gospodarstvu nima s tem nobene organizacijske zveze. Ta dolg se v okviru proračuna ne da urediti in to tudi ni potrebno. Pod tem naslovom nastale plačilne obveznosti države se morejo naravno poravnati le z najetjem dolgoročnega posojila in se mora donos prvega bodočega dolgoročnega posojila porabiti v prvi vrsti za odplačilo teh dolgov. Do tedaj se morajo ta tekoča posojila podaljšati. To ne more biti izhodišče za inflacijo, kakor tudi v preteklosti ni bilo, čeprav takšna mobilizacija tako velikih svot izredno pritiska na gospodarski položaj. Za zagotavljanje državnega gospodarstva pride pa v poštev le okoliščina, če bodo za finančno leto 1931/32 pričakovani izdatki dobili v dohodkih kritje ali ne.

Dr. Wekerle je deficit za leto 1931/32 izračunal s 117.500.000 pengö. Za to svrhu se mora dobiti nadomestilo in so se določili sledeči višji zneski: iz znižanja plač državnih nameštencev in upokojencev bi se dobilo 25 milijonov pengö, iz zvišanja prometnega davka 25 milijonov 400.000, iz zvišanja davka na sladkor 7 milijonov, iz zasilnega davka hišnih posestnikov 30 milijonov, iz zvišanja posebnega davka zasebnih nameštencev 9 milijonov, iz zvišanja pristojbin 7.500.000, iz zasilnega davka, odmerjenega po dohodarini, 30 milijonov; skupaj 133.900.000 pengö. Tako bi se deficit spremenil v presežek v znesku 16.400.000 pengö. Ta preveček in prihranki resorjev bi se morali porabiti za kritje v teku leta nastajajočih nepredvidenih izdatkov, predvsem izdat-

kov za neobhodno potrebno velepotezno akcijo za podporo brezposelnih itd.

Vse te številke pravijo, da je finančni položaj sicer zelo težak, a ne brezupen, da so bile napravljene odredbe potrebne in da niso nesmotrne, ker se more potom njih upati na vpostavitve ravnovesja v državnem gospodarstvu. Seveda iz njih še ne more slediti brez-pogojno jamstvo. Izdatki ne bodo prinesli nobenega presenečenja več. Drugače je z dohodki in je pač nedvomno vprašanje, v koliko bodo določene vsote dotekale. To zavisi v veliki meri od nadaljnjega oblikovanja gospodarskega položaja in je upati, da se bo dalo vse lepo uravnati. Nevarnosti inflacije, ki bi nastala iz deficita državnega gospodarstva, se torej ni bati, in to tem manj, ker se more tudi deficit državnih obratov s primerno redukcijo stroškov odpraviti ali pa vsaj na neznatno svoto znižati.

Odredbe so bile potrebne, z njimi se je moralo pričeti, in obstoji tudi utemeljeno upanje, da bodo svoj namen dosegle. A naloga s tem še ni rešena.

Prvi bodoči koraki gredo za ojačanje gospodarstva življenja. Mera uspeha prvega koraka zavisi od tega, v kolikor se nam bodo nadaljnji koraki posrečili. Naloga ni lahka. Nove glavni-vice nam niso na razpolago, moramo torej s pomočjo razpoložljivega kapitala v okviru obstoječih gospodarskih naprav brez novih večjih investicij delati na to, da se kapaciteta našega narodnega gospodarstva dvigne. Prva naloga je kolikor mogoča odstranitev v kreditnem življenju nastopajočih nepravil, druga naloga je dvig produkcije onih poljedelskih produktov, ki se morejo v sedanjih razmerah ugodneje in lažje spraviti v denar, dalje zagotavljanje kontinuitete industrijske produkcije, z možnostjo nabave potrebnih surovin. Pogoj za to je aktivno oblikovanje naše trgovske bilance. Zato moramo na vsak način pospeševati naš poljedelski in industrijski eksport. Za to potrebna svota je v bilanci državnega gospodarstva za leto 1931/32 že upoštevana. To so težke naloge, a jih je mogoče rešiti. Položaj je torej težak, a ne brezupen.

Ljubljanska borza

Tečaj 4. decembra 1931.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold.	2274.19	2281.03
Berlin 100 M	—	—
Bruselj 100 belg	783.86	786.22
Budimpešta 100 pengö	—	—
Curih 100 fr.	1097.85	1101.15
Dunaj 100 šillingov	—	—
London 1 funt	184.81	192.31
Newyork 100 dolarjev	5614.05	5631.05
Pariz 100 fr.	220.66	221.32
Praga 100 kron	167.20	167.70
Stockholm 100 šved. kr.	—	—
Trst 100 lir	286.16	292.16

OGROMNE ZGUBE AMERISKE PETROLEJSKE INDUSTRIJE

Neugodni gospodarski boj in huda konkurenca se v bilancah ameriških petrolejskih družb močno zrcalita. Zaenkrat je predložilo zaključke za prvih devet mesecev dvanajst družb. Te družbe so imele lani v prvih devetih mesecih 71 milijonov dolarjev čistega dobička in so upale letos na še večjo svoto, a so zaključile z zgubo 32.8 milijonov dolarjev; donos je padel torej proti lanskemu letu za več kot 100 milijonov dolarjev.

Naročajte in podprajte
»TRGOVSKI LIST«!

Iz carinske prakse.

Piše Just Piščanec, carinski posrednik.

(Konec.)

LXII Odločba državnega sveta št. 6900 z dne 1. aprila 1931.

Meseca februarja 1930. je gospa M. G. iz R. obiskala svojo sestro in hčerko, ki bivati na Dunaju, ter je ob povratku od njih prejela v dar 3 m umetne svile, 4 kravate, 3 bencinske vžigalnike in malenkost saharina. Ko je prišla po železnici v Maribor in so jo carinski organi vprašali ali ima kaj za ocariniti, je pokazala na košarico, ki jo je imela v roki, nemisleč na podarjeno svilo, ki jo je bila že na Dunaju stavila pod svojo bluzo. Nato so jo odvedli v carinarnico, kjer so ji preiskali žepce ter v njih našli vžigalnike in saharin in v nedrih svileno blago. Gospa ni niti znala za kaj gre in čemu tako postopanje, kajti do tega dne ona ni sploh niti vedela, da se za take malenkosti mora plačati carina in da treba to na meji prijaviti pod pretnjo kazni.

Sele pri preiskavi in zaslišanju ji je postalo jasno, da je obdolžena — tihotapstva.

Carinarnica je vso zadevo odstopila Dravski finančni direkciji in ta je gospo obsodila v plačanje kazni 10.558.10 Din radi tihotapstva in v zapadlost blaga.

Proti obsodbi je prijavila priziv na finančno ministrstvo in prosila, da se rešenje razveljavi ker ji ni bilo znano, da so tudi predmeti za osebno uporabo ob uvozu zavezani carini ker je bila ta njena prva pot v inozemstvo. Ministrstvo je pa pritožbo odbilo kot neosnovano navajajoč, da je tihotapstvo iz čl. 145. car. zak. ugotovljeno »čistim i jasnim priznanjem okrivljenec. Zoper to odklonilno ministrovo rešenje sem nastopil tožbo pri državnem svetu ter v njej izvajal:

a) Po smislu čl. 145. car. zak. se smatra, da je zakrivil tihotapstvo vsakdo, ki mimo carinarnice unese čez carinsko črto v našo državo kakšno robo iz inozemstva in dalje vsakdo, ki prihajajoč iz inozemstva ne prijavi carinarnici, da nosi s seboj robo zavezano carini, pa se po preiskavi take osebe najde roba, ki je zavezana davščinam.

Presojanje, ali je roba zavezana carini ali ne, je pa pridržano carinskim organom in ne dotični stranki. Ze v čl. 145. c. z. namreč obstoja nesmisel, ker se zahteva, da stranka prijavi nekaj, kar ona ne more presoditi ali je zavezano carini ali ne! To morejo ugotoviti edino carinski organi po preiskavi. Dоследno smejo ti carinski organi robo, ki so jo pri preiskavi našli, enostavno ocariniti, da se državi ne prikrajša carina. Izključeno je pa pri tem vsako kaznenje ker se roba ne uvažja mimo carinarnice kar predvideva čl. 145. c. z. kot predpogoj — marveč se unaša pred očmi in preko carinarnice. Naša potnica ni torej niti mogla zakrivil tihotapstva, ker ni šla mimo carinarnice, marveč preko te ker robe ni niti skrivala. Pri nas je namreč navada, da ženske na potovanju iz opreznosti skrijejo denar in dragocenejšje stvari v nedrije, kar se pač ne more smatrati kot prikrievanje v carinskem smislu te besede. Istotako ni niti govora o skrivanju užigalnikov in saharina ker so se ti nahajal v žepih. Če bi bil službeni organ zahteval, da stranka pokaže vse kar je prinesla s seboj iz Dunaja, bi bila ta vse priznala, toda na njegovo nejasno vprašanje, se potnica ni niti zavedala, da bi ufegnila z robo v žepu in nedrih kaj zakrivila.

b) Izpodbijano rešenje bazira krivdo potnice na njeno čisto in jasno prizna-

KOLINSKA
TVORNICA (KORIJE
LJUBLJANA.

**OKUSNA IN ZDRAVA
JE
KOLINSKA KAVA!**

nje. Da, ona priznava ponovno, da je bilo dejansko stanje tako kakor ga je navedla v njenih pritožbah. Tako priznanje pač ne more tvoriti podlage za kaznenje, temveč je največ podloga za — enostavno carinjenje najdenih predmetov! S tem, da so bili najdeni predmeti v nedrih in žepih potnice, niso bili ne skriti ne vtihotapljeni, ker je potnica prestopila carinsko mejo pred očmi carinarnice. V skrajnem slučaju bi se to smelo smatrati za — poskus izvršenja kakšne car. krivde. Toda za same poskuse ne predvidevajo kazni niti čl. 145. niti drugi predpisi car. zakona.

c) Glasom čl. 1. car. kriv. postopka se nikd ne sme obsoditi predno ni bila izvidena njegova krivda. V našem slučaju. se krivda ni malo ni raziskala, pač pa se je k. za tihotapstvo izrekla edino na podstavi »čistega in jasnega priznanja« — a to priznanje se očitno more šteti v — prilog okrivljeni!

d) Ni končno ni govora o »tihotapstvu« v smislu čl. 145. c. z. ker taka krivda predpostavlja predpogoj, da je tihotapec bil namreč zaloten s tihotapskim blagom v določenem pasu ob meji. Ali naša potnica se je sama javila pri carinarnici!

Rešitev vprašanja ali potnik o preokračanju car. meje zakrivi »tihotapstvo« ali samo »utajo« je načelne važnosti. Za tihotapstvo so namreč predvidene — 10 kratna carina kot kazen, roba zapade in v slučaju neizterljivosti sledi še zaporna kazen. Za utajo se pa odmerja — 5 kratna carina kot denarna kazen brez nadaljnjih posledic. Znano pa je, da so car. oblasti pri potnikih, ki so robo skrivali na životu itd., postopali brezobzirno in navadno diktirali kazni za — tihotapstvo. V našem slučaju je državni svet izdal važno odločbo čl. 6900 z dne 1. aprila 1931., v kateri tako-le presoja:

Državni svet..., našao je da rešenje ne može ostati u snazi iz ovih razloga: Več sam pojam kriomečarenja isključuje primenu kazne iz čl. 147. pomenu-tog zakona, koja je predvidjena samo za kriomečarske postupke iz čl. 145. na putnika koji dolazi iz inostranstva i prolazi kroz carinarnicu. Stoga takav putnik ne može neprijavom robe da izvrši delo kriomečarenja ma iz koje tačke čl. 145. car. zakona. Po tač. 5. toga čl. 145. krivično je odgovoran samo putnik koji ne prijavi carinskoj vlasti carinsku robu, pa se ista kod njega nadje posle izvršenog pregleda izvan carinskog reona. Dok se putnik, koji na postavljeno mu pitanje iz napomene i čl. 166. car. zak. ne prijavi carinsku robu, pa se ista nadje pregledom bilo njegovih stvari, bilo pretresom njega (izraz »pregled« označuje samo radnju, a ne i vrstu radnje) može kazniti jedino po čl. 166. istog zakona,

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ul. 50 (v lastnem poslopiju)

Brzjavke: Kredit Ljubljana. - Telefon št.: 2040, 2457, 2548;
Interurban: 2706, 2806. - Peterson International Banking Code

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menie ter nakazila v tu- in inozemstvo, safedepositi i. t. d.

jer je tako predvidjeno u napomeni iz tega člana.

Pošto je carinska vlast pogrešno kvalifikovala tužilni postupak po tač. 5. čl. 145., mesto po napomeni 1, čl. 166. car. zakona, osporeno rešenje ima se poništiti na osnovu čl. 34. zak. o drž. savetu i upr. sud., s tim da carin. vlast postupi po zakonu, pa da ministar donese drugo rešenje.

S toga, a na osnovu čl. 17. zak. o drž. savetu i upr. sud. državni savet presudjuje: da se poništi rešenje ministra financija br. 30079/IV. od dec. 1930. g.

ZBOLJSANI POLOZAJ ANGLEŠKE INDUSTRIJE

Iz Londona poročajo: Na angleškem trgu je nastopilo odločnoboljšanje. Vsled dobre zaposlenosti v tekstilni in čevljarški industriji, ki imata večja naročila zlasti za Kitajsko in Japonsko, so vzeli v delo zopet veliko delavcev. V Severni Angliji ustanavljajo celo nove tovarne. Povpraševanje po premogu raste. Tudi strojne in transportne tvrdke so dobile mnogo novih naročil.

Gospodarska kriza Amerike

O gospodarskem položaju v USA priobčuje ameriški trgovinski minister Lamont poročilo, v katerem se za sedanjo gospodarsko krizo navedajo sledeči vzroki:

1. Ogromne zaloge surovin in živil po vsem svetu.
2. Splošni padec blagovnih cen.
3. Nestalnost v političnem in davčnem oziru.
4. Razširjenje brezposelnosti v glavnih deželah sveta.

Poročilo izvaja, da je imela težka industrija v davčnem letu, zaključnem 30. junija t. l., najhujši padec. Produkcija železa in jekla je padla napram prejšnjemu letu za 37 odstotkov, produkcija avtomobilov za 36 odstotkov, produkcija kavčuka in usnja za 11 do 15 odstotkov. Brezposelnost je rasla od meseca do meseca. Zlate zaloge Federal-Reservebank so narasle v teku leta od 4533 milijonov dolarjev na 4985 milijonov. Narodni dolg je narasel za 461 milijonov dolarjev. Uvoz blaga je znašal

3064 milijonov dolarjev, to je za 34% manj kot v letu prej, in za približno toliko je padel tudi izvoz. Izvoz v Evropo je padel za 30 odstotkov, uvoz iz Evrope za 39 odstotkov.

Obenem se objavljajo statistike o skupnih dohodkih ameriških državljanov v teku leta 1930. Zaostali so v tem letu napram prosperitetnemu letu 1929 za 7073 milijonov dolarjev. S spekulacijo je bilo izgubljenih nad 1200 milijonov dolarjev. Tudi velika premoženja so utrpela velike izgube. Število oseb z dohodki nad 500.000 dolarjev se je zmanjšalo za 50 odstotkov, število onih nad 1 milijon je padlo od 513 na 419 ali za 18 odstotkov, majhni dohodki so padli za 317 milijonov dolarjev.

NOVE AVSTRIJSKE DEVIZNE DOLOČBE

Avstrija je ena tistih držav, ki kaj rada uvaja najbolj nevarno obliko protekcionistične politike, posluhujoč se pri tem raznih omejitev v pogledu deviznega prometa. Tako je z najnovejšimi določbami skoro popolnoma onemogočila vsak uvoz v Avstrijo.

Naši izvozniki v Avstrijo namreč niso mogli več svobodno razpolagati s protivrednostjo, kakor je to slučaj pri nas in številnih drugih državah; radi tega so bili prisiljeni šilinge prodati po ceni pač, ki se jim je nudila. Pa tudi če je naš trgovec, ki je kaj v Avstriji kupil, hotel plačati svojo obvezo s čekom, katerega je izdala naša banka na podlagi kritja iz svojega dobroimetja, ki ga ima pri avstrijskih bankah, ni mogel tega storiti, kajti avstrijska emisijska banka ni odobrila v tem primeru prenosa iz enega dobroimetja na drugega, ampak je zahtevala prej, da se pošlje za tak ček kritje v tujih devizah ali valutah. Tako bi torej moral imeti vsak ček, glaseč se na Avstrijo, dvojno kritje: eno v dobroimetje banke, ki ga je izdala, in drugo v tujih valutah in devizah, katere zahteva avstrijska emisijska banka. Na ta način je Avstrija povzročila, da so nankrat postali vsi naši bančni krediti v Avstriji immobilni.

Da je tako postopanje Avstrije naravnost izzivalo po protiukrepih z naše strani je pač razumljivo. Ko pa so bile podvzete potrebne mere, se jim avstrijska

javnost prav nič ni čudila, s čemer je dano zadostno opravičilo zanje.

Ker je pa v interesu obeh držav, da se nemoteno izvršuje zamenjava dobrin, zato je avstrijska vlada pozvala našo vlado, naj bi se regulirali medsebojni denarni odnosi na podlagi clearinga. V to svrhu je Avstrija že imenovala svojega delegata, ki bo v Beogradu stopil v zvezo s predsednikom naše vlade in upati je, da pride do ugodne rešitve nastale zapreke.

Tržna poročila

TRŽNE CENE V CELJU

dne 1. decembra 1931.

Govedina: 1 kg volovskega mesa I. 12 do 14, I. 10 do 12, III. 8 do 10 Din, kravjega mesa 8, vampov 7, pljuč 7, jeter 12, ledvic 12, loja 5 Din.

Teletina: 1 kg telečjega mesa I. 12 do 14, II. 10 do 12, jeter 12, pljuč 12 Din.

Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. 14 do 16, II. 14, III. 12, pljuč 10, jeter 12, glave 10, slanina I. 17, II. 16, na debelo 14, suhe slanina 19, masti 20, šunke 20, prekajenega mesa I. 20, II. 16, prekajenih parkljev 5, prekajene glave 10, jezika 20 Din.

Konjsko meso: 1 kg konjskega mesa I. 6, II. 5 Din.

Klobase: 1 kg krakovskih 24, debrecinskih 28, hrenovk, safalad in posebnih 24, tlačenk 15, polsuhih kranjskih 30, braunšviških 12, salami 60 do 80 Din.

Perutnina: 1 piščanec, majhen 12, večji 14, kokoš 25, petelin 30, raca 30, gos 40, puran 75, domači zajec, manjši 8, večji 12 Din.

Divjačina: 1 divji zajec 25, 1 kg srne 16 Din.

Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka 2-50 do 3, kisle smetane 12, 1 kg surovega masla 36, čajnega masla 40, masla 26, bohinskega sira 25 do 28, trapistovskega sira 24, ementalskega sira 28, sirčka 12, eno jajce 1-50 Din.

Pijača: 1 liter starega vina 16 do 20, novega 10 do 12, piva 10, žganja 35 do 40 Din.

Kruh: 1 kg belega kruha 4-40, polbelega kruha 3-80, črnega kruha 3-10, žemlja, mala 0-50, velika 1 Din.

Sadje: 1 kg luksuznih jabolk 4-50, I.

3-80, II. 3-50, III. 2, hrušk II. 3, III. 2, orehov 8, luščenih orehov 30, češpelj 6 do 10, sliv 10, suhih češpelj 10, suhih hrušk 8, 1 limona 1 Din.

Specerijsko blago: 1 kg kave Portoriko 76, Santos 52, Rio 40, pražene kave I. 92, II. 78, III. 48 do 68, čaja 68 do 140, kristal belega sladkorja 14, sladkorja v kockah 16, medu 16 do 20, kavne primesi 18, riža I. 12, II. 10, III. 4-50, 1 liter namiznega olja 14, olivnega olja 16 do 30, bučnega olja 14, 1 liter vinskega kisa 5-50, navadnega kisa 3, petroleja 7-50, špirta denat. 9, 1 kg soli 2-50, celega popra 44, mletega popra 46, paprike 30, sladke paprike 36, testenin I. 12, testenin II. 9, mila 13, karbida 7, sveč 14, kvasa 32, marmelade 10 do 12, sode za pranje 2 Din.

Mlevski izdelki: 1 kg moke št. 00 4-20, št. 0 4-20, št. 2 3-80, št. 4 3-65, št. 5 3-40, št. 6 3-10, ržene enotne moke 3, pšeničnega zdroba 4-60, koruznega zdroba 2-50, pšeničnih otrobov 1-30, koruzne moke 1-90, ajdove moke 4, kaše 3-40, ješprenja 3-40, ovsenega riža 6-50 Din.

Zito: 1 q pšenice 180, rži 180, ječmena 120, ovs 190, prosa 250, koruze 135, ajde 250, fižola 300 do 400, graha 1400, leče 1200 Din.

Kurivo: 1 q premoga, trboveljskega 44, zabukovskega 47, rjavega 25, 1 kub. meter trdih drv 120, 100 kg trdih drv 32, 1 kub. meter mehkih drv 95, 100 kg mehkih drv 24 Din.

Krna: 1 q sladkega sena 80, polsladkega sena 70, kislega sena 60, slame 50, prešana stane več 8 Din.

Zelenjava in gobe: 1 kg glavnote solate 0-50, endivije 0-50, poznega zelja 1 do 1-25, kislega zelja 4, ohrovt 3, karfijola 8, špargljev 18 do 50, 1 kom. kolerabe 1 do 1-50, krožnik špinacije 1-50, 1 kg paradižnikov 2-50, 1 kg čebule 5, česna 10, krompirja 1-25, repe 0-50, kisle repe (krožnik) 2 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 27. novembra 1931 je bilo pripeljanih 135 svinj. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad Din 50-80, 7-9 tednov stari 90-100, 3-4 mesece stari 150 do 200, 5-7 mesecev stari 300-400, 8 do 10 mesecev stari 450-500, 1 leto stari 600-760, 1 kg žive teže 5-6, mrtve teže 7-8-50. Prodanih je bilo 80 svinj!

Halo!
Vsa pleskarska, sobo- in črkoslikarska dela
prevzema in strokovno izvršuje
družba z o. z. **Josip Marn, pleskar, ličar**
sobo- in črkoslikar
Ljubljana, Dunajska cesta št. 9
Cene zmerne!

MLINSKO-TEHNIČNE POTREBŠČINE
MLINSKA SITA
GONILNA JERMENA
MLINSKI STROJI
MLINSKI KAMNI VSEH VRST
BRCAR & Co., Ljubljana, Kolodvorska ul. 35
Telefon št. 27-25 Ceniki brezplačno

KLIŠEJE

vseh vrst po fotografijah ali risbah izvršuje najsolidnejše klišarna **ST-DEU** LJUBLJANA DALMATINOVA 13

SPEDIJSKO PODJETJE

R. RANZINGER
LJUBLJANA

Telefon št. 20-68

prevzema vse v to stroko spadajoče posle. Lastno skladišče s direktnim tlrom od glav. kolodvora Carlske skladnice. Nestrno trošarine prosto skladišče. Carlske posredovanje. Prevoz pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobili

Brzojav: Krispercoloniale Ljubljana — Telefon št. 2263

Ant. Krisper Coloniale
Lastnik: **Josip Verlič**

Velstrgovina kolonialne robe. Saloga špirta, raznega žganja in konjaka. Velpralarna kave. Mineralna voda. Mlini za dišave. Ustanovljeno leta 1840. Ceniki na razpologo. Točna postržba

Motvoz Grosuplje
domać slovenski izdelek • Svoji k svojim!

Tovarna motvoza in vrvarna d. d.
Grosuplje pri Ljubljani

Kristalna soda
v vrečah po 50 in 100 kg.
Pralni lug znamke »Zora« z 5% mila.
Pakovan v zavrtkih po 1/2 kg. Zaboji po 25 kg.
Odrto blago v zabojih po 50 kg.
Pralni milni praški znamke »Zora«.
Kvalitete »Prima«, pakovan v zavrtkih po 1/2 kg.
Zaboji po 25 kg.
Odrto blago v zabojih po 50 kg.
Kvalitete »Ekstra«, odrto blago v zabojih po 50 kg.
Zahtevajte ponudbe od tvrdke:

Dolničar & Richter, Ljubljana
Zvonarska ulica

Iv. Brunčič

stavbni in pohištveni pleskar in ličar

Izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela ter se toplo priporoča cenjenim naročnikom.

Ljubljana, Kolodvorska 23

Cene zmerne, delo solidno, postržba točna
Telefon 34-76

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA št. 23
Tel. 25-52 Telegram: Tiskarna Merkur